

SLIČNOSTI I RAZLIČITOSTI IZMEĐU MITA I BAJKE

Margareta Zdelar
OŠ Franje Krežme Osijek

Sažetak

Rad se bavi odnosom između mita i bajke kao književne vrste. Analiziraju se književnoteorijske činjenice kao i karakteristike koje određuju oba pojma. Promišlja se o najvažnijim stilskim osobinama te osnovnim karakteristikama bajke i mita. Bajke i mitovi predstavljaju dva istaknuta žanra unutar usmene i pisane književnosti koji su tijekom povijesti imali ključnu ulogu u prenošenju moralnih vrijednosti, kulturnih normi i povijesnih događaja. Iako se oba žanra temelje na narativima koji često uključuju fantastiku i nadnaravne elemente, njihova namjena, pripovjedne strukture i recepcija među publikom značajno se razlikuju. Mit i bajka oblici su zahtjevne forme te je katkad uobičajeno dolaziti do bajke preko mita. Pričanje mitova i bajki traje od postanka do danas radi prenošenja onoga što se u jeziku ne može drukčije izraziti. Mit kao književna vrsta predstavlja jezičnu tvorevinu koja na temelju mitskog iskustva oblikuje priču o nastanku svijeta, ljudi, pojava i naroda. Bajka je književna vrsta u kojoj prevladavaju čudesni i nadnaravni elementi koji se isprepleću sa zbiljskim elementima. Mnogi su autori stvarali umjetničke bajke obogaćene mitološkim elementima. Prikazat će se kako bajka ima drugačija rješenja nego mit i na taj način ukazati na njihovu posebnost. Premda je u bajkama često vidljiva mitska svijest te fragmenti mitskoga ova dva književna žanra imaju vrlo različite funkcije. Proučavanje bajki i mitova nije važno samo zbog njihova književnog značaja, već i zbog njihove uloge u oblikovanju društvenih i kulturnih vrijednosti.

Ključne riječi: *mit, bajka, stilске osobine, posebnost, društvene i kulturne vrijednosti*

Uvod

U radu se prikazuju obilježja mitova i bajki, njihov nastanak, glavni akteri, sadržajna i etička analiza. Obje književne vrste široko su zastupljene u literaturi te stoga ovaj rad iznosi elemente koji su važni za njihovo proučavanje i njihov međusoban suodnos. U prvome se dijelu rada zasebno razmatraju definicije mita i bajke kako bi se dobio cjelovit pregled. U različitim enciklopedijama, leksikonima, rječnicima i sl. možemo

pronaći različite definicije mita i bajke. Bajka sadržava nadnaravne, čudesne elemente koji privlače čitatelje bez obzira na dob dok se mit koristi za pripovijedanje i bavi čudesnim djelima bogova i heroja. Smatra se da mit ili iznosi istinitu povijest, događanje, stvarnost ili samo glas koji kruži, ili neistinitu povijest i znači isto što i legenda, basna, bajka. Mit je pripovijedanje ili maštovito iznošenje stvarnosti. Treba ga tumačiti alegorijski baš kao i bajku. Kao što je zapisao A. Puškin (1998): *Bajka laž i jest i nije - / Pouka se u njoj krije* (85). U drugome dijelu rada govori se o sličnostima bajke i mita od povijesti, vremena i prostora, likova, sadržaja i etičnosti te isto tako razlikama koje se mogu uočiti u ovim sastavnicama te o njihovom odnosu. Rad doprinosi dubljem razumijevanju kako su bajke i mitovi oblikovali, i nastavljaju oblikovati našu percepciju svijeta, društvenih odnosa i kulturnih vrijednosti.

Mit i mitologija

Mit je u tradicionalnom značenju riječi, priča o nadnaravnim radnjama bogova ili junaka koje su utemeljile neku kulturu. Mit dolazi od grčke riječi *mythos* koja znači riječ, govor; povijest, predaja, vjerovanje. Mit je najstariji oblik čovjekova pripovijedanja, početak formuliranja čovjekove predodžbe o samom sebi i o svijetu u kojem živi (Gjurjan, 1995). Mitom se ne svjedoči o stvarnosti, zbilji, već se ona interpretira; njime se ne želi doseći druge sfere života na zemlji, već one božanstvene. U njemu dolazi do izražaja kreativnost u umjetničkom stvaranju. Njegovo je prepričavanje u lancu usmene predaje prvobitnih zajednica bilo ritualni događaj sa svrhom obnavljanja kolektivnoga pamćenja i osjećaja pripadnosti matičnoj cjelini. Na mitskim su se svetkovinama svaki put iznova uprizoravali događaji nastanka bogova, svijeta, čovjeka, zajednice i zakona te se u dramsko-glazbenim obredima prizivanja osvježavalo sjećanje na pretke. Ključna društvena, vjerska i kulturna uloga mita potiče njegovo širenje i ulančavanje u skupine mitova grupirane oko središnjega lika kakva boga ili junaka.¹ Prema Williamu Bascomu mit je usmeni, simbolički i evolucijski prikaz izvanrednog iskustva ili događaja s transcendentnim referentom koji prikazuje društvenu klasifikaciju. Često se smatra da se mit razlikuje od legende ili bajke te nekih drugih žanrova upravo po tome što se ni jedan drugi žanr ne smatra svetom pripovijesti poput mita.

Mitom narodi na primitivnom stupnju razvoja objašnjavaju postanak svijeta (kozmogonija), legende o djelima božanstava (teogonija), o postanku i prekogrobnom životu ljudi (antropološki mitovi) i dr.

¹ (<https://www.enciklopedija.hr/clanak/mit>) 29.12.2025.

Mitologijom se naziva sustavno proučavanje mitova, njihova sadržaja, oblika, značenja i postanka.²

U literaturi se navodi kako su mitovi pripovijesti o bogovima. Mit prenosi kako je, zahvaljujući djelovanju nadnaravnih bića, jedna stvarnost dostigla postojanje, bila to cjelokupna stvarnost, kozmos, ili samo fragment. Ličnosti su mitova nadnaravna bića. Mitovi, dakle, otkrivaju svoju stvaralačku aktivnost i razotkrivaju svetost njihovih djela. (Solar, 2008). Proučavanje mitova ima dvostruk smisao. S jedne strane mitovi mogu poslužiti kao izvor za razumijevanje mitologije, koja je u temeljima svake kulture, a s druge strane mit kao jednostavan oblik pripovijedanja, kojim se objašnjava neko važno životno pitanje, čini element koji upotrebljava određena umjetnička proza u svim svojim tipovima (Solar, 2005). Važno je istaknuti da je poznavanje mitologije određenog naroda preduvjet za razumijevanje književnosti tog naroda.

Bajka

Bajci se ne može odrediti vrijeme nastanka, no prilično je sigurno da svoje korijene traži u davнини,

Riječ bajka dolazi od arhaičnoga glagola *bajati* što znači vraćati, čarati, ali izvorno i pripovijedati. U književnoj se teoriji smatra da bajka imenuje književna djela u kojima se susreću i spajaju nadnaravni i zbiljski svijet. Riječ bajka često se zamjenjuje rječju *gatka* koja ima vezu s gatanjem, a time se negativni prizvuk prenosi i na bajku. Vladimir Anić (2006) u *Velikom rječniku hrvatskoga jezika* opisuje bajku kao kratku poetsku priču fantastična sadržaja, priču o nevjerojatnim doživljajima realnih bića i susretima s nereálnim bićima. Ana Pintarić (2008) ističe da je bajka jednostavna prozna vrsta prepoznatljiva po čudesnim pretvaranjima, jedinstvenom zbiljskom i nadnaravnom svijetu, ponavljanju radnje, prepoznatljivim likovima, sukobu dobra i zla, nagradi i kazni. Bajka u svojim počecima nije bila namijenjena djeci, pripovjedači su unosili svoj način pričanja te je prilagođavali djeci. Bajka je jedan od najstarijih oblika usmenog narodnog stvaralaštva i polazi od mitološkog poimanja svijeta. U njoj se susreću fantastični likovi, prizori i događaji, ona je slikovito, u ruho razigrane mašte, odjeveno prikazivanje svijeta (Crnković, 1990). Milan Crnković istaknuo je čudesnost kao bitnu odrednicu bajke. Ustvrdio je da se prijelazu iz jednoga u drugi svijet, iz stvarnoga u nadnaravni, nitko ne čudi. To znači da čudesno u bajci živi kao da je stvarno i daje joj osnovno obilježje. Ako promotrimo brojne definicije bajke možemo zaključiti da se u svim definicijama po-

² (<https://www.enciklopedija.hr/clanak/mitologija>) 29.12.2025.

navljaju pojmovi: zbiljsko, čudesno, nadnaravno, različiti svjetovi. Danas bajka postoji u dvama oblicima: kao usmena, tzv. narodna bajka, i kao umjetnička bajka koja nastaje na temelju preoblikovanja bitnih osobina usmene bajke. Promatrajući povijest umjetničke ili autorske bajke, uočava se različit odnos književnoumjetničke stvarnosti i to od negiranja do prihvaćanja (Pintarić 2008: 13). Bajke imaju dugu povijest i kroz povijest su se mijenjale.

Odnos prema vremenu u mitu i bajci

Braća Grimm kao razlikovnu kategoriju između predaje (mita) i bajke ističu dvije kategorije, a to su: poetičnost i povijesnost. *Bajka je poetičnija, predaja je više povijesna; to se ne mijenja, jedino u svojoj suštini, u svojoj izvornosti i punini...* (Grimm, 1816, 5). Mit govori o *davnom vremenu*, taj pojam predstavlja vrijeme do kojeg dopire ljudska spoznaja. Mitsko vrijeme u grčkoj mitologiji počinje Kronosovim stvaranjem svijeta i svemira, a završava Odisejevim povratkom kući. Vrijeme je u mitu interpersonalno i posjeduje metafizičku dimenziju ovladavanja vremenitošću čovjeka. U bajkama pojam prostora i vremena nešto je uopćeno, neodređeno, može se događati bilo kad i bilo gdje. Često se u bajkama pojam vremena definira formulaičnim izrazima *bilo jednom* ili *jednom davno*. Do bajke se dolazi preko mita, kao što Stipe Botica ističe da je mit najbolje definirao mitolog, religiolog i strukturalist Mircea Eliade rekavši za njega da je to nevjerojatna priča čija se radnja zbiva *in illo tempore*, točnije u mračno, tamno (nepoznato) pradoba, ili pričanje o tome što su i kako bogovi i razna mitološka bića činili na početku vremena (Botica, 2001). Nadalje, Albert Cook, koji je proučavao odnos između mita i jezika, je rekao: *Mi ljudi smo, od davnih vremena do kojih naše znanje dopire, vrsta koja priča priče. Pričanje priča traje i danas u našem društvu radi prenošenja onoga što se u jeziku drukčije ne može izraziti. Na taj način postoji kontinuitet u svim fazama odnosa između mita i jezika. Isto tako, od dalekih davnina mi transponiramo naše priče. Mit je samo drugo ime za takvu transpoziciju: mythos prvotno znači priča, pripovijetka u jeziku.* (Cook, 1986, 16). Vrijeme u bajci kao da je zaustavljeno. Likovi u bajkama poput Pepeljuge ili Crvenkapice žive u današnjem vremenu kao i prije tisuću godina dok mit prenosi najstarije znanje.

Likovi

Bitno obilježje bajki odnosi se na izbor glavnih likova koji će biti nositelji radnje. Likovi su u bajkama prikazani jednodimenzionalno lišeni psihološke karakterizacije.

Često im nedostaje i vanjska karakterizacija. Glavni se lik u bajci aktivno uključuje u akciju slijedeći zacrtani put i sudjelujući u usputnim dogodovštinama. Događa se da glavni lik zaboravi na cilj svog putovanja ili misije, stoga bajke znaju imati dva ili više fabularnih tijekova. Tijekom bajkovitih događanja u svladavanju različitih prepreka, pokazuje se domišljatost glavnog lika koji svladava prepreke te često posjeduje čarobne tj. nadnaravne moći. U bajkama se javljaju protivnici koji imaju upravo natprirodne moći - vještice, ljudožderi, vampiri i aveti, zmajevi, đavoli i demoni, a uz njih natprirodni pomagači kao što su prelje s nadljudskim moćima, vile, patuljci i dr. U bajkama su karakteristične čarolije i čuda među kojima su razne čarobnjačke sposobnosti, čarobni predmeti, lijekovi, umijeća, nemušti jezik, bezgranična snaga, čovječuljak – palčić. Radnju pokreću razni ljubavni odnosi i bračni odnosi u kojima se javljaju čudesne žene, čin oslobođenja začarane žene ili dragane. Javljaju se i najrazličitiji pothvati traženja. Motiv vjernosti za bajku je značajan, u njima se najčešće spominje vjerna žena koja traži muža, vjerna sestra, vjerni sluga, dobri i zli rođaci, s vjernom majkom, sestrom ili ženom, lažnom nevjestom, prognanom ženom ili djevojkom, uspjesima najmlađeg sina... Fantastičnim elementima u bajci pridonose više sile poput božje pravde, istine koja biva otkrivena, uslišane i kažnjene želje te razna proročanstva. Glavni lik na samom početku bajke često zna biti podcijenjen, no kraju ipak biva pobjednik. Kao likovi znaju se pojaviti i antropomorfizirani predmeti iz stvarnog, biljnog ili životinjskog svijeta što samo po sebi ne izaziva začudnost u bajci. Likovi su plošno okarakterizirani te često polarizirani. Ne ide se u dublju karakterizaciju lika, oni su svedeni na dobre i zle. U mitovima glavni likovi (akteri) posjeduju nadnaravne moći sami po sebi koje su uvjetovane njihovim božanskim ili polubožanskim podrijetlom jer su mitovi zapravo pripovijesti o bogovima. Solar smatra da tko govori o mitu mora govoriti i o bogovima: Mit pripočeva kako je, zahvaljujući djelovanju nadnaravnih bića, jedna stvarnost dostigla postojanje, bila to cjelokupna stvarnost, kozmos, ili samo fragment. Mit izriče samo ono što se stvarno dogodilo. Ličnosti su mitova nadnaravna bića. Mitovi, dakle, otkrivaju svoju stvaralačku aktivnost i razotkrivaju svetost njihovih djela (Solar, 2008: 203).

U mitovima se pojavljuju vile ili povijesne osobe kojima je narod pripisao nadnaravnu moć. Isto tako mitovi uglavnom imaju svog povijesnog junaka božanstvo ili polubožanstvo, to su junaci nadljudskih dimenzija dok u bajci junak može biti svatko, sličan običnom čovjeku. Nadnaravni likovi u mitovima znaju biti ukorijenjeni u narodnim vjerovanjima, gdje služe kao posrednici između ljudskog i nadnaravnog svijeta. U starim mitovima bogovi govore različitim znacima, i njihov govor nije upućen samo čovjeku. Bog govori nebu, kozmosu, drveću, stvarima, vodama, ribama, zraku, vjetru, čovjeku (Botica, 2001). Mitski junaci rješavaju općeljudska pitanja i probleme dok junaci u bajkama rješavaju konkretne životne situacije. U bajkama glavni lik koji svla-

dava prepreke to čini svojom domišljatošću i mudrošću, katkad uz pomoć čarobnih sredstava dok u mitu glavni junaci posjeduju čarobne i nadnaravne moći sami po sebi.

Nasilje

Nasilje je prisutno u mitovima, ali i u bajkama. Jedni smatraju da bajke s nasiljem ne treba čitati djeci dok drugi smatraju da nasilne scene treba upotrijebiti za borbu protiv nasilja. Francuski književnik Charles Perrault koji je utemeljio bajku kao umjetničku vrstu u 17.st., nije ih namijenio djeci nego odraslim čitateljima, stoga su u njegovim bajkama prisutne nasilne scene i neprimjeren aluzije. Završetak njegove *Crvenkapice* kada vuk pojede baku i Crvenkapicu izrazito je nasilan te ostaje u sjećanju kao nešto tragično. Isto tako Perraultova bajka o *Modrobradom* (čovjeku modre brade) koji odlazi na putovanje, a svojoj ženi ostavlja ključeve kuće napominjući joj kako samo jedna vrata u kući ne smije otvarati, zapravo je priča o znatiželji koja je mogla kobno završiti jer žena otvorivši zabranjena vrata ugleda brojna mrtva tijela žena okovanih uza zidove kojima se Modrobradi bijaše oženio prije nje. U bajci o *Ivici i Marici* braće Grimm zla vještica ih želi ugojiti kako bi ih kasnije pojela. U Grimmovoj bajci *Tri čovječuljka u šumi* zla maćeha biva kažnjena tako da se strpa u bačvu iznutra načičkanu čavlima te da se bačva gurne nizbrdo u rijeku. Klasične bajke sadržavale su scene nasilja koje su bile na neki način opravdane svojom tendencioznošću da dobro pobjeđuje zlo na svršetku. Nasilje bi time postalo opravdano. Brojni teoretičari i psihoanalitičari smatraju da bi se upravo ove bajke trebale koristiti za odgoj protiv nasilja. U mitovima su junaci prikazani kao personifikacija nasilja (grčka božica Bia); mitovi znaju prikazivati žrtvovanja i ubojstva te mahnite i lude bogove i božice. Česti su motivi u klasičnim mitovima: krvave bitke, tijela izrezanih udova i nemoralni bogovi. Nasilje simbolizira borbu za moć i prevlast te za održavanje dominacije, a kao predstavnika nasilja i borbe može se izdvojiti grčki bog rata Ares koji podržava svaki oblik nasilja i pokolja. Prikazuje se u kolima s četiri konja koji su osedlani zlatnim sedlom, a nosi koplje, bakreni oklop, štit i kacigu. Njegovo ime doslovno prevedeno znači uništavač. Sukobi predstavljaju normalan odnos u kojem dolazi do ukrštanja različitih potreba pojedinaca. Smatra se da su ratne okolnosti, mučenja i zločini kojima je čovječanstvo svjedokom od postanka do danas razlog pojavljivanju nasilja u narodnoj predaji općenito.

Razlike

Iako i bajka i mit imaju tipične likove i situacije, razlika je u načinu priopćavanja. U mitu se teži teatralnosti i potiče razmišljanje da se takva događanja nisu mogla dogoditi običnim smrtnicima, u bajci se sasvim suprotno upravo događaju običnim ljudima prosječnih sposobnosti. Isto tako, bajka uglavnom završava sretno te dobro pobjeđuje zlo, dok se u mitu takav rasplet ne mora ostvariti. Mit je u svojoj srži pesimističan dok je bajka optimistična. Mit se izravno bavi u prvom redu prirodom, ali kako u njevovoj elaboraciji nema bitne razlike između prirodnih objekata, prirodnih sila i prirodnih odnosa s jedne, a osoba s druge strane, mit uvijek razrađuje temeljne odnose među ljudima, točnije rečeno on obrađuje, za razliku od bajke, ne samo odnose među ljudima nego i odnose između ljudi i bogova, koji odgovaraju odnosima između kulture i prirode (Solar, 2008). Zbog svoje složene povijesne i kulturne pozadine, mit zahtijeva višu razinu razumijevanja, stoga je namijenjen odrasloj publici koja zna cijeniti povijesne i kulturne aspekte. Dok bajka ima čvrstu kompoziciju, jednostavnu fabulu bez epizoda, širokih opisa i digresija, mit ima složeniju fabulu uključujući sporedne epizode. U mitovima su česte digresije i odstupanja od glavne radnje, što pridonosi njihovoj kompleksnosti i funkciji očuvanja kulturne memorije. Iskušenja koja mitski junak prolazi čine ga nadčovjekom, poprimaju nadljudsku dimenziju. Završetak u mitovima je uvijek tragičan, stoga se može zaključiti da je mit pesimističan (Bettelheim, 2000). U mitovima pobjeda je uglavnom prikazana kao pobjeda nad drugima koji predstavljaju opasnost dok je u bajkama pobjeda često prikazana kao pobjeda nad samim sobom ili lošim ljudskim osobinama. Bajka nudi maštovitu građu koja djetetu u simboličkom obliku pokazuje kakva je borba za postizanje samoispunjenja što jamči sretan završetak (Bettelheim, 2000). Završetak je u bajkama sretan pa se može zaključiti da je bajka optimistična.

Zaključak

Proučavajući odnos između bajke i mita može se zaključiti da su obje književne vrste jednostavne fabule, da sadrže tipične likove i situacije; da se u objema vrstama događaju čudesni i nadnaravni događaji koji se isprepliću s mogućim ili zbiljskim, no presudna je razlika u priopćavanju. Prevladavajući osjećaj koji mit prenosi jest osjećaj da se takvo što nije moglo dogoditi nikome običnom, da su zbivanja u mitu veličanstvena te time potiču strahopoštovanje, dok su u bajci zbivanja prilagođena običnom čovjeku koji je ujedno i glavni lik. Mitologiju najčešće povezujemo s pričama fantastičnog sadržaja u kojima su likovi bogovi, junaci i sl. Nadalje, bajka bi se mogla tumačiti

i kao alegorija dok mit ne bismo mogli tumačiti u tom smjeru. Mit nastaje u područjima gdje se kulturna tradicija prenosi s koljena na koljeno usmenom predajom. Bajke su u velikoj mjeri usmjerene na prijenos svezremenskih istina i moralnih lekcija, što ih čini idealnim za mlađu publiku, tj. djecu. Simbolika koja se koristi u bajkama, poput šume, čarobnjaka ili čarobnog predmeta, omogućuje djeci da kroz jednostavne priče usvoje složene lekcije o životu, dobru i zlu, hrabrosti i mudrosti. S druge strane mitovi zadržavaju svoju važnost u odraslom svijetu, posebno u kontekstu kulturnog identiteta i očuvanja povijesne svijesti. Oni su često usmjereni na objašnjenja povijesnih događaja i društvenih normi, pri čemu nadnaravni elementi služe kao sredstvo za interpretaciju stvarnosti, a ne kao središte priče. Bajke koriste jednostavne pripovjedne strukture i simboliku koja je usredotočena na univerzalne ljudske vrijednosti, dok mitovi koriste povijesne i kulturne okvire kako bi očuvale specifične identitete i običaje ljudskih zajednica. Bajke su prešle put od priča za odrasle do dječje književnosti, s druge strane, mitovi su zadržali svoju povezanost s odraslim recipijentima, služeći im za očuvanje kolektivne memorije i kulturnog identiteta. U svakom slučaju mit i bajka zanimljiv su dio književnosti koji bi se mogao više istraživati i proučavati.

Literatura

1. Anić, Vladimir. (2006) *Veliki rječnik hrvatskoga jezika*, Zagreb: Novi Liber.
2. Bascom, W. (1965) *The Forms of Folklore: Prose Narratives. The Journal of American Folklore*, Vol. 78, No. 307. 3-20
3. Bettelheim, Bruno. (2000) *Smisao i značenje bajki*. Poduzetništvo Jakić.
4. Bošković-Stulli, M. (2006) *Usmena književnost nekad i danas*. Matica hrvatska. 11. Zagreb.
5. Botica, Stipe. (1995) *Hrvatska usmenoknjiževna čitanka*. Školska knjiga. Zagreb.
6. Cook, Albert. (1986) *Jezik i mit*. Rad. Beograd.
7. Crnković, M. (1990) *Dječja književnost*. Školska knjiga. Zagreb.
8. Crnković, M., Težak, D. (2002) *Povijest hrvatske dječje književnosti od početka do 1955. godine*. Znanje. Zagreb.
9. Gjurgjan, Lj. (1995) *Mit, naracija i književnost kraja stoljeća*. Nakladni zavod Matice hrvatske. Zagreb.
10. Grimm, J. i Grimm, W. (2006) *The Complete Fairy Tales of the Brothers Grimm*. New York: Bantam Books.
11. Jolles, André. (2000) *Jednostavni oblici*. Matica hrvatska. Zagreb.
12. Pintarić, A. (1999) *Bajke: pregled i interpretacije*. Matica hrvatska. Osijek.
13. Pintarić, A. (2008) *Umjetničke bajke: teorija, pregled i interpretacije*. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Filozofski fakultet. Matica hrvatska. Osijek. 7-31
14. Puškin, A.S. (1998) *Bajke*. Zagreb: Znanje

15. Solar, Milivoj. (2005) *Teorija književnosti*. Školska knjiga. Zagreb.
16. Solar, Milivoj. (2006) *Rječnik književnog nazivlja*. Golden marketing. Zagreb.
17. Solar, Milivoj. (2008) *Edipova braća i sinovi*. Golden marketing. Zagreb.
18. Težak, Stjepan. (1997) *Interpretacija bajke*. DiVič. Zagreb.

Mrežne stranice

1. (<https://www.enciklopedija.hr/clanak/mit>) pristupljeno 29.12.2025.
2. (<https://www.enciklopedija.hr/clanak/mitologija>) pristupljeno 29.12.2025.

SIMILARITIES AND DIFFERENCES BETWEEN MYTH AND FAIRY TALE

Abstract

This paper deals with the relationship between myth and fairy tale as literary genres. It analyzes literary-theoretical facts as well as the characteristics that define both concepts. It reflects on the most important stylistic features and the basic characteristics of fairy tales and myths. Fairy tales and myths represent two prominent genres within oral and written literature that have played a key role throughout history in conveying moral values, cultural norms, and historical events. Although both genres are based on narratives that often include fantastic and supernatural elements, their purpose, narrative structures, and reception by audiences differ significantly. Myth and fairy tale are forms of demanding structure, and it is sometimes common to arrive at the fairy tale through myth. The telling of myths and fairy tales has lasted from the beginning of time to the present day in order to convey what cannot otherwise be expressed in language. Myth as a literary genre represents a linguistic formation that, based on mythical experience, shapes the story of the origin of the world, people, phenomena, and nations. The fairy tale is a literary genre in which wondrous and supernatural elements prevail, interwoven with realistic elements. Many authors have created artistic fairy tales enriched with mythological elements. The paper will show that the fairy tale offers different solutions than the myth, thus pointing to their distinctiveness. Although mythical consciousness and fragments of the mythical are often visible in fairy tales, these two literary genres have very different functions. The study of fairy tales and myths is important not only for their literary significance but also for their role in shaping social and cultural values.

Keywords: *myth, fairy tale, stylistic features, distinctiveness, social and cultural values*